

ฝึกฝนให้นักศึกษามีความรับผิดชอบ 5) เพื่อให้นักศึกษาสามารถปกครองตนเองได้ 6) เพื่อฝึกความคิดและการตัดสินใจ 7) เพื่อพัฒนาสติปัญญา 8) เพื่อให้นักศึกษามีความรักศิลปวัฒนธรรมและประเพณีไทย 9) เพื่อให้นักศึกษาใช้เวลาว่างให้เป็นประโยชน์ 10) เพื่อให้นักศึกษาเพิ่มพูนความรู้ในด้านอาชีพในอนาคต 11) เพื่อให้นักศึกษารู้จักทักษะทางสังคม 12) เพื่อให้นักศึกษารู้จักเสียสละและทำงานให้ส่วนรวม 13) เพื่อให้นักศึกษาพัฒนาลักษณะนิสัยและความคิดที่ดี 14) เพื่อให้นักศึกษามีความสามัคคี 15) เพื่อให้พัฒนาความกตัญญูต่อสถาบัน

อาจกล่าวโดยสรุปได้ว่าการจัดกิจกรรมนักศึกษา เป็นกิจกรรมที่อาจจะเกิดจากการจัดโดยนักศึกษาเองหรือโดยสถาบันการศึกษาเป็นผู้จัดให้นักศึกษาก็ได้ แต่กิจกรรมนั้นจะต้องได้รับความเห็นชอบจากมหาวิทยาลัย และการเข้าร่วมกิจกรรมต้องเป็นไปด้วยความสมัครใจของตัวนักศึกษาเอง ซึ่งถือเป็นกิจกรรมเสริมหลักสูตร เช่น กิจกรรมวิชาการ กิจกรรมบำเพ็ญประโยชน์ กิจกรรมกีฬา และกิจกรรมส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม เป็นต้น โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการพัฒนาทางด้านร่างกาย จิตใจและอารมณ์ สติปัญญาความรู้ความสามารถ คุณธรรมและจริยธรรมของนักศึกษา

2.6 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.6.1 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของนักศึกษาต่อมหาวิทยาลัย

จากการศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องกับความคาดหวังของนักศึกษาต่อมหาวิทยาลัย ทั้งผลงานวิจัยที่เป็นการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาโดยตรง และผลงานวิจัยที่เป็นเรื่องใกล้เคียง ทำให้ผู้วิจัยสามารถจัดแบ่งหมวดหมู่ของความความคาดหวังของนักศึกษาต่อมหาวิทยาลัย เพื่อใช้เป็นกรอบแนวคิดในการวิจัยได้ 7 ด้าน คือ ความคาดหวังด้านหลักสูตร, ความคาดหวังด้านอาจารย์ผู้สอน, ความคาดหวังด้านการจัดการเรียนการสอน, ความคาดหวังด้านสถานที่และอุปกรณ์การศึกษา, ความคาดหวังด้านบริการนักศึกษา, ความคาดหวังด้านสังคมกลุ่มเพื่อน และความคาดหวังด้านกิจกรรมนักศึกษา

โดยทั้ง 7 ด้านนั้น พบว่าผลงานวิจัยที่เป็นงานวิจัยเกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษาต่อมหาวิทยาลัย โดยตรงนั้นบางด้านพบว่ามีการศึกษาอยู่บ้างแล้ว แต่บางด้านยังไม่พบว่ามีการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความจำเป็นต้องนำผลการวิจัยเรื่องใกล้เคียงมาใช้ในการอ้างอิงแทน

ซึ่งผู้วิจัยจะได้นำเสนอผลการวิจัยในแต่ละด้าน และด้านที่ผู้วิจัยไม่ได้นำมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ ดังต่อไปนี้

2.6.1.1 ด้านหลักสูตร

ความคาดหวังในด้านหลักสูตรที่ผู้วิจัยศึกษานั้น ได้มีผลงานวิจัยที่ศึกษาเกี่ยวกับความคาดหวังด้านนี้อยู่บ้างแล้วแต่ยังมีจำนวนไม่มาก โดยผลการวิจัยส่วนใหญ่พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังต่อหลักสูตรมาก (ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา, 2546; ชงยุทธ เกษสาคร, สุภาพร พิศาลบุตร และชนิดา โมรฎาพร, 2546; ศิวาพร เหมียดโรตง, 2545; ชมพูนุท นุตาคม, 2543) และนักศึกษามักมีความคาดหวังว่าเนื้อหาวิชาที่เรียนจะเป็นประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพ

ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา (2546) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาต่อการศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะโบราณคดี พ.ศ.2546 กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาคณะโบราณคดี ชั้นปีที่ 1 ใน 7 สาขาวิชาเอก ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาต้นปีการศึกษา 2546 จำนวน 208 คน ผลการศึกษาในด้านหลักสูตรพบว่าในภาพรวมนักศึกษาทุกสาขาวิชาเอกมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก โดย นักศึกษามีความคาดหวังมากที่สุดคือหลักสูตรสามารถเลือกเรียนรายวิชาได้ตามความสนใจ ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.04 รองลงมาคือ เนื้อหาวิชาที่มีประโยชน์ต่อการประกอบอาชีพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00, เนื้อหาวิชาที่มีความน่าสนใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.00, เนื้อหาวิชาที่มีความหลากหลายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.99, เนื้อหาวิชาสามารถประยุกต์ใช้ในชีวิตประจำวันมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96, เนื้อหาวิชาเป็นพื้นฐานสำหรับการศึกษาในระดับสูงต่อไปมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 และ เนื้อหาวิชามีความสอดคล้องกับพื้นฐานความรู้ของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90 ส่วนเนื้อหาวิชาที่มีความสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.79

ชงยุทธ เกษสาคร และคณะ (2546) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ที่มีต่อการดำเนินงานของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ในด้านหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 จำนวน 655 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามชนิดประมาณค่า 3 ระดับ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความคาดหวังด้านหลักสูตรอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่นักศึกษามีความคาดหวังมากที่สุดคือหลักสูตรที่เรียนจะช่วยให้ นักศึกษาพัฒนาความรู้ความสามารถเพียงพอที่จะนำไปใช้ประกอบอาชีพได้ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 รองลงมาคือวิชาคอมพิวเตอร์ที่จัดให้เรียนตลอดหลักสูตรจะช่วยให้ นักศึกษาพัฒนาทักษะในการปฏิบัติงาน ได้จริงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.65, แขนงวิชาเฉพาะทางจะทำให้ นักศึกษาได้รับความรู้ทางเทคนิคและวิทยาการจัดการสมัยใหม่อย่างเพียงพอในการประกอบอาชีพได้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.60 มีค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 รายการแรก ส่วนข้อวิชาภาษาอังกฤษที่จัดให้นักศึกษา จะนำไปใช้ได้ ในสถานการณ์จริง กับข้อคณะมีการจัดหลักสูตรเนื้อหาวิชาที่ตอบสนองความต้องการของสังคมและท้องถิ่น ได้มีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุดเท่ากับ 2.50

ศิวาพร เหมียค ไรสง (2545) ได้ศึกษาความคาดหวังเกี่ยวกับการเรียนวิศวกรรมศาสตร์ ของนักศึกษาเอกคอมพิวเตอร์ กลุ่มสถาบันราชภัฏตะวันออกเฉียงใต้ กลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาเอกคอมพิวเตอร์จำนวน 321 คน จากกลุ่มสถาบันราชภัฏตะวันออกเฉียงใต้ ซึ่ง ประกอบด้วย สถาบันราชภัฏเพชรบุรี สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สถาบันราชภัฏนครปฐม และสถาบันราชภัฏกาญจนบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมนักศึกษามีความคาดหวังในด้านเนื้อหาวิชาอยู่ในระดับมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อนักศึกษามีความคาดหวังว่าเนื้อหาวิชามีประโยชน์ต่อการสอบบรรจุเข้าทำงานหรือการสอบแข่งขันต่างๆ มีค่าเฉลี่ยสูงสุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.38 รองลงมาคือเนื้อหาวิชาที่น่าสนใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 และมีการเรียงลำดับของเนื้อหาการเรียนทำให้ง่ายต่อการเข้าใจมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.33 ส่วนข้อเนื้อหาวิชาที่มีความละเอียดพอเหมาะกับเวลา มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 4.18

ชมพูนุท นุตาคม (2543) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาต่อการศึกษาโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ในด้านหลักสูตร กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษากาฬปกดิ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 515 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังด้านหลักสูตรอยู่ในระดับสูงทุกรายการ ซึ่งค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 รายการแรกคือ เนื้อหาวิชาต่างๆ ที่ได้เรียนรู้ จะช่วยพัฒนานักศึกษาได้ตามศักยภาพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.17, เนื้อหาวิชาต่างๆ จะให้ความรู้เพียงพอต่อการศึกษาคือในระดับสูงขึ้นไปมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 และเนื้อหาวิชาต่างๆ จะทำให้เกิดการเรียนรู้ที่เพียงพอต่อการประกอบอาชีพมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10 ส่วนข้อเนื้อหาในรายวิชาต่างๆ ควรมีความเข้มข้นทางวิชาการมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.57

2.6.1.2 ด้านอาจารย์ผู้สอน

การศึกษาความคาดหวังด้านอาจารย์ผู้สอนนั้น ผลงานการวิจัยที่พบ ปรากฏว่า นักศึกษามีความคาดหวังด้านอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมาก (ดวงใจ เขมวีรัตน์, 2548; ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา, 2546; ชงยุทธ เกษสาคร และคณะ, 2546; ศิวาพร เหมียค ไรสง, 2545; สมลักษณ์ เพชรช่วย, 2540) และนักศึกษามักมีความคาดหวังว่าอาจารย์ผู้สอนมีความรู้ความเชี่ยวชาญในวิชาที่สอน, มีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้, เป็นแบบอย่างที่ดีแก่นักศึกษาและมีการแต่งกายที่เรียบร้อยเหมาะสมเป็นต้น โดยผลงานการวิจัยต่างๆ มีรายละเอียดดังนี้

ดวงใจ เขมวีรัตน์ (2548) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนคร ใน 4 ด้านคือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านบริการทางวิชาการ ด้านกิจกรรมและวิธีสอน และด้านการวัดและประเมินผล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษา

เป็นนักศึกษาปริญญาตรี ทุกสาขาวิชา และทุกชั้นปี จำนวน 365 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาวิทยาเขตวิทยาการพระนครมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาด้านอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับคาดหวังมาก โดยมีค่าเฉลี่ยความคาดหวังเท่ากับ 3.79 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้ออาจารย์แต่งกายเรียบร้อยเหมาะสมมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.10 รองลงมาคืออาจารย์ปฏิบัติตนเป็นตัวอย่างที่ดีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.02, อาจารย์ดักเตือนนักศึกษาด้วยความหวังดีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97 ส่วนข้ออาจารย์จัดช่วงเวลาให้นักศึกษาขอคำปรึกษามีค่าเฉลี่ยความคาดหวังต่ำสุดเท่ากับ 3.69

ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา (2546) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาต่อการศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะโบราณคดี กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาคณะโบราณคดีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 208 คน ในด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนนั้น พบว่า ในภาพรวม นักศึกษามีความคาดหวังในด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมาก ซึ่งข้ออาจารย์ผู้สอนมีความรู้ ความเชี่ยวชาญในสาขาวิชาที่สอน มีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 4.24 รองลงมาคือมีความสามารถในการถ่ายทอดความรู้และประสบการณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16, มีการเตรียมการสอนล่วงหน้ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12, มีความรู้ที่ทันสมัยกว้างขวางทันต่อสถานการณ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.10, ตอบข้อคำถามได้ชัดเจนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.01, มีบุคลิกภาพที่ดี เหมาะสมมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.97, มีความกระตือรือร้นในการสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.96, มีความตรงต่อเวลาในการสอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95, รับผิดชอบความคิดเห็นของนักศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94, เปิดโอกาสให้ผู้เรียนแสดงความคิดเห็นซักถามมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93, มีความสัมพันธ์ที่ดีกับนักศึกษามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 อธิบายเนื้อหาชัดเจนเข้าใจง่ายมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93 และประเด็น อาจารย์ผู้สอนให้เวลากับนักศึกษานอกห้องเรียน/เวลาเรียน มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.75

ขงยุทธ เกษสาคร และคณะ (2546) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ที่มีต่อการดำเนินงานของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนคูสิต ในด้านอาจารย์ผู้สอน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 จำนวน 655 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามชนิดประมาณค่า 3 ระดับ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความคาดหวังด้านอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.56 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้ออาจารย์ส่วนใหญ่แต่งกายสุภาพเหมาะสมเมื่อเข้าสอนมีค่าเฉลี่ยสูงสุดคือ 2.77 รองลงมาคือข้อมีความรู้ในเนื้อหาที่สอนอย่างดีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.66, มีการชี้แจงแนวการสอน ขอบเขตเนื้อหา และวัตถุประสงค์รายวิชาทุกครั้งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58, อธิบายรายละเอียดเนื้อหาวิชาที่สอนทุกครั้งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58, สอนเนื้อหาวิชาที่สอดคล้องกับวัตถุประสงค์และ

เมื่อหาวิชาที่ระบุไว้ในแนวการสอน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.58 ส่วนข้อให้นักศึกษาประเมินผลการจัดการเรียนการสอนทุกรายวิชามีค่าเฉลี่ยระดับความคาดหวังต่ำที่สุดเท่ากับ 2.38

ศิวาพร เหมียคโชตง (2545) ได้ศึกษาความคาดหวังเกี่ยวกับการมีทัศนคติของคณาจารย์ของนักศึกษาเอกคอมพิวเตอร์ กลุ่มสถาบันราชภัฏตะวันตกกลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาเอกคอมพิวเตอร์จำนวน 321 คน จากกลุ่มสถาบันราชภัฏตะวันตก ซึ่ง ประกอบด้วย สถาบันราชภัฏเพชรบุรี สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สถาบันราชภัฏนครปฐม และสถาบันราชภัฏกาญจนบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมนักศึกษามีความคาดหวังในด้านอาจารย์ผู้สอนอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.21 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อนักศึกษามีความคาดหวังว่าอาจารย์ผู้สอนมีเอกสารประกอบการสอนมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40 รองลงมาคือมีการชี้แจงแผนการเรียนการสอนให้นักศึกษาทราบมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.31 และแจ้งให้นักศึกษาทราบถึงวิธีการประเมินผลการเรียนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.29 ส่วนข้อมีการมอบหมายการบ้านให้ทำหลังจากสอนตามหลักการหรือทฤษฎีนั้นๆแล้วมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 3.96

สมศักดิ์ เพชรช่วย (2540) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังในการมีทัศนคติศึกษาสายสามัญวิธีเรียนทางไกล ของนักศึกษาที่เป็นผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดระยอง ในด้านบทบาทครูประจำกลุ่ม กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 409 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งผลการวิจัยพบว่าในภาพรวม นักศึกษาที่เป็นผู้ใช้แรงงานมีความคาดหวังในด้านบทบาทครูประจำกลุ่มอยู่ในระดับคาดหวังมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาผู้ใช้แรงงานมีความคาดหวังในข้อให้คะแนนระหว่างภาคเรียนอย่างมีหลักเกณฑ์ ถูกต้องและยุติธรรมตามกระบวนการวัดผลมากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.16 รองลงมาคือ ครูได้ปฏิบัติตนเป็นกันเองกับผู้เรียนและช่วยเหลือการเรียน ได้มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.14, มีความประพฤติส่วนตัวเรียบร้อยเหมาะสมต่อความเป็นครูมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.12 ส่วนข้อให้ข้อสรุปที่เป็นเนื้อหาสาระสำคัญแต่ละหมวดวิชาในคอนท้ายของการพบกลุ่มแต่ละครั้งนั้นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.68

2.6.1.3 ด้านการจัดการเรียนการสอน

การศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาต่อการจัดการเรียนการสอนนั้น ผลงานวิจัยส่วนใหญ่พบว่า นักศึกษามีความคาดหวัง ต่อการจัดการเรียนการสอนของมหาวิทยาลัยมาก (อัญชลี ปิ่นทองคำ, 2549; ดวงใจ เขมวีรัตน์, 2548; ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา, 2546; ยงยุทธ เกษสาคร และคณะ,

2546; ฐานะวัฒนา สุขวงศ์ และคณะ, 2546; ทิวาพร เหมียศโรตง, 2545; ชมพูนุท นุคาคม, 2543; สมลักษณ์ เพชรช่วย, 2540) โดยมีรายละเอียดผลงานวิจัยดังต่อไปนี้

อัญชลี ปิ่นทองคำ (2549) ได้ศึกษาความคาดหวังในการศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ ของนิสิตชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ในด้านการจัดการเรียนการสอน โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 ของคณะ วิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ปีการศึกษา 2548 จำนวน 317 คน ผล การศึกษา พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังต่อการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.69 ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่าข้อผู้สอนเป็นผู้ที่มีความรู้ทั้งทางด้านทฤษฎีและปฏิบัติมีค่าเฉลี่ย สูงสุดเท่ากับ 4.09 รองลงมาคือข้อการเรียนภาคปฏิบัติสอดคล้องกับภาคทฤษฎีมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.95, การเรียนในคณะนี้ทำให้เกิดการเรียนรู้ วัฒนธรรม ประเพณีของการอยู่ร่วมกันกับสังคมมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.88, การมีที่พักในสถานศึกษา ทำให้การศึกษามีผลดีขึ้นมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.87 ความล่าช้า ส่วนข้อมีการจัดการเรียนการสอนที่เอาใจใส่นิสิตเป็นรายบุคคลมีค่าเฉลี่ยต่ำที่สุด เท่ากับ 3.07

ดวงใจ เขมวิรัตน์ (2548) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนคร ใน 4 ด้านคือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านบริการทาง วิชาการ ด้านการจัดการเรียนการสอน และด้านการวัดและประเมินผล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ใน การศึกษาเป็นนักศึกษาปริญญาตรี ทุกสาขาวิชา และทุกชั้นปี จำนวน 365 คน เครื่องมือที่ใช้ใน การศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาวิทยาเขต วิทยาเขตพระนครมีความคาดหวังด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับคาดหวังมาก โดยมี ค่าเฉลี่ยความคาดหวังเท่ากับ 3.85 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้ออาจารย์มีวิธีสอนที่เหมาะสมกับ เนื้อหามีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.96 รองลงมาคือ อาจารย์สามารถอธิบายเนื้อหาให้เข้าใจชัดเจนมี ค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.93, อาจารย์แจกคำอธิบายรายวิชามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 และขณะสอนอาจารย์ ส่งเสริมให้นักศึกษาใช้ความคิดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.91 ส่วนข้ออาจารย์เชิญผู้เชี่ยวชาญเฉพาะสาขามา บรรยายร่วมมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.74

ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา (2546) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ใน หลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะ โบราณคดี พ.ศ.2546 กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาคณะ โบราณคดี ชั้นปีที่ 1 ใน 7 สาขาวิชาเอก ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาต้น ปีการศึกษา 2546 จำนวน 208 คน ผลการศึกษาในด้านการจัดการเรียนการสอน พบว่าในภาพรวมนักศึกษาทุกสาขาวิชาเอกมีความ คาดหวังอยู่ในระดับมาก โดย นักศึกษามีความคาดหวังมากที่สุดคือมีวิธีสอนเหมาะสมกับลักษณะ ของแต่ละรายวิชา ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.83 รองลงมาคือ การเรียนการสอนส่งเสริมให้นักศึกษาเกิด

ความคิดริเริ่ม สร้างสรรค์ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.81, เปิดโอกาสให้นักศึกษาซักถามปัญหาและความรู้เพิ่มเติม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.80 ตามลำดับ ส่วนมีการติดตามการเรียนรู้ของนักศึกษาอย่างสม่ำเสมอ เพื่อให้ศึกษานำไปปรับปรุงและพัฒนา มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.59

ขงยุทธ เกษสาคร และคณะ (2546) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ที่มีต่อการดำเนินงานของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ในด้านบรรยากาศด้านการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 จำนวน 655 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความคาดหวังด้านบรรยากาศการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.39 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีความคาดหวังว่า นักศึกษาส่วนใหญ่อ่านเอกสารประกอบการเรียนที่อาจารย์กำหนดให้, นักศึกษาส่วนใหญ่มีโอกาสร่วมประเมินผลการสอนของอาจารย์ และ บรรยากาศการเรียนของนักศึกษาส่วนใหญ่เต็มไปด้วยความกระตือรือร้น มากที่สุดตามอันดับแรก โดยมีค่าเฉลี่ย 2.43, 2.39 และ 2.38 ตามลำดับ

ฐานะวัฒนา ชูวงศ์ และคณะ (2546) ได้ศึกษาความคาดหวังด้านการจัดและพัฒนาการเรียนการสอนของนักศึกษาโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ที่มีต่อการดำเนินงานของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาปริญญาตรี ภาคปกติ ปีการศึกษา 2544 ทั้ง 4 ชั้นปี (ปี 1-4) จำนวน 865 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความคาดหวังต่อการดำเนินงานของคณะวิทยาการจัดการด้านการจัดและพัฒนาการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก (ค่าเฉลี่ย = 3.76) เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังในข้อคณะวิทยาการสามารถจัดหา/สนับสนุนในเรื่องของอุปกรณ์การสอนที่เหมาะสมมีความทันสมัย สำหรับเป็นสื่อในการถ่ายทอดความรู้ในรายวิชาต่างๆ ที่นักศึกษาเลือกลงทะเบียนเรียน ได้ตรงกับความต้องการของนักศึกษา, ข้อคณะวิทยาการสามารถจัดหาอาจารย์ผู้สอนที่มีความรู้ความสามารถในรายวิชาต่างๆ ที่นักศึกษาเลือกลงทะเบียนเรียน ได้ตรงกับความต้องการของนักศึกษา และ ข้อคณะวิทยาการสามารถจัดหา/สนับสนุนในเรื่องของหนังสือ ตำราประกอบการเรียนที่เหมาะสมมีความทันสมัยในรายวิชาต่างๆ ที่นักศึกษาเลือกลงทะเบียนเรียน ได้ตรงกับความต้องการของนักศึกษา มากที่สุดตามอันดับแรก โดยมีค่าเฉลี่ย 3.83, 3.83 และ 3.78 ตามลำดับ

ศิวาพร เหมียคไรสง (2545) ได้ศึกษาความคาดหวังเกี่ยวกับการเขียนวิชาคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาเอกคอมพิวเตอร์ กลุ่มสถาบันราชภัฏตะวันตกกลุ่มตัวอย่าง คือนักศึกษาเอกคอมพิวเตอร์จำนวน 321 คน จากกลุ่มสถาบันราชภัฏตะวันตก ซึ่งประกอบด้วย สถาบันราชภัฏเพชรบุรี สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สถาบันราชภัฏนครปฐม และสถาบันราชภัฏกาญจนบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังในด้านกิจกรรมการเรียนการสอนอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ

4.23 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ชื่อนักศึกษามีความคาดหวังว่าจะได้ฝึกปฏิบัติกับเครื่องคอมพิวเตอร์อย่างสม่ำเสมอมีค่าเฉลี่ยสูงสุดโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.42 รองลงมาคือมีอิสระในการเลือกเรียนตามความสนใจและความถนัดมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35, มีลำดับขั้นการเรียนการสอนที่ชัดเจน ยึดจากง่ายไปขงมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25, อาจารย์ใช้รูปแบบการสอนทั้งการบรรยายประกอบการสาธิตมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.25 ส่วนข้อมีแบบฝึกหัดมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 4.04

ชมพูนุท นุคาคม (2543) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาต่อการศึกษาโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ในด้านการจัดการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาภาคปกติ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 515 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับสูงทุกรายการ ซึ่งค่าเฉลี่ยสูงสุด 4 รายการแรกคือ การได้ฝึกงานในหน่วยงานหรือองค์กรวิชาชีพด้านนิติศาสตร์, กระบวนการเรียนการสอนจะช่วยเตรียมความพร้อมในการฝึกงานก่อนจบการศึกษา, จะมีโอกาสเรียนรู้ทั้งด้านทฤษฎีและปฏิบัติอย่างเหมาะสม และอาจารย์จะมีวิธีการประเมินผลการเรียนอย่างชัดเจนและโปร่งใส โดยมีค่าเฉลี่ย 4.32, 4.23, 4.12 และ 4.12 ตามลำดับ ส่วนความคาดหวังที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ กระบวนการเรียนการสอนควรเหมาะสมกับพื้นฐานความรู้และประสบการณ์ของนักศึกษามีค่าเฉลี่ย 3.86

สมลักษณ์ เพชรช่วย (2540) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังในการเรียนการศึกษาสายสามัญวิธีเรียนทางไกล ของนักศึกษาที่เป็นผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรม จังหวัดระยอง ในด้านการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 409 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งผลการวิจัยพบว่าในภาพรวม นักศึกษาที่เป็นผู้ใช้แรงงานมีความคาดหวังในด้านการเรียนการสอนอยู่ในระดับคาดหวังมากโดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.60 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่านักศึกษาผู้ใช้แรงงานมีความคาดหวังในข้อการจัดกิจกรรมการเรียนควรคำนึงถึงปัญหาและความต้องการของนักศึกษามากที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.94 รองลงมาคือ ได้รับความรู้ที่เป็นพื้นฐานในการเรียนชั้นสูงต่อไปมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.90, นักศึกษาควรมีส่วนร่วมในการกำหนดกิจกรรมการพบกลุ่มมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.79 ส่วนข้อควรเชิญวิทยากรจากภายนอกมาอภิปรายหรือสาธิตกิจกรรมใหม่ๆ ให้แก่นักศึกษาในระหว่างการพบกลุ่มนั้นมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.42

2.6.1.4 ด้านสถานที่และอุปกรณ์การศึกษา

ในด้านสถานที่และอุปกรณ์การศึกษานั้น ผลการวิจัยที่เป็นการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาในด้านสถานที่และอุปกรณ์การศึกษาโดยตรงนั้น พบว่านักศึกษามีความคาดหวังด้านสถานที่และอุปกรณ์การศึกษามาก (ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา, 2546; ชงยุทธ เกษสาครและคณะ, 2546; ศิวาพร เหมียศไรสง, 2545; ชมพูนุท นุตาคม 2543) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา (2546) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาต่อการศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะโบราณคดี กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 1 คณะโบราณคดี จำนวน 208 คน ผลการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาด้านสถานที่และอุปกรณ์ใส่ค้ศนุอุปกรณ์นั้นพบว่า ความคาดหวังของนักศึกษายู่ในระดับมากทุกประเด็น และประเด็น มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่ทันสมัย มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุดเท่ากับ 4.00 รองลงมา คือ มีขนาดห้องเรียนที่ทันสมัย, มีอาคารสถานที่สะอาดร่มรื่น, มีเครื่องคอมพิวเตอร์ที่เพียงพอต่อการค้นคว้า, มีจำนวนห้องเรียนที่เพียงพอ, มีอุปกรณ์ใส่ค้ศนุอุปกรณ์ในห้องเรียนที่เพียงพอ, มีอุปกรณ์ใส่ค้ศนุอุปกรณ์ในห้องเรียนที่ทันสมัย, มีห้องปฏิบัติการที่ทันสมัย มีห้องปฏิบัติการที่เพียงพอ ตามลำดับ และ ข้อมีสถานที่พักผ่อนของนักศึกษาที่เพียงพอมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.75

ชงยุทธ เกษสาคร และคณะ (2546) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ที่มีต่อการดำเนินงานของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ในด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 จำนวน 655 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือแบบสอบถามชนิดประมาณค่า 3 ระดับ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความคาดหวังด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวกอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.52 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาที่ความคาดหวังว่า อาคาร สถานที่เรียนของคณะตั้งอยู่ในระยะทางที่เหมาะสมสะดวกต่อการไปมา, คณะมีห้องน้ำถูกสุขลักษณะ และห้องสมุดสถาบันตั้งอยู่ในสถานที่สะดวกแก่การที่จะไปศึกษาค้นคว้า มากที่สุดสามอันดับแรก โดยมีค่าเฉลี่ย 2.64, 2.63 และ 2.57 ตามลำดับ

ศิวาพร เหมียศไรสง (2545) ได้ศึกษาความคาดหวังเกี่ยวกับการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาเอกคอมพิวเตอร์ด้านสถานที่และด้านสื่อการเรียนการสอน กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาเอกคอมพิวเตอร์จำนวน 321 คน จากกลุ่มสถาบันราชภัฏตะวันตก ซึ่งประกอบด้วย สถาบันราชภัฏเพชรบุรี สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สถาบันราชภัฏนครปฐม และสถาบันราชภัฏกาญจนบุรี เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ผลการศึกษาในด้านสถานที่ พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.44 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อมีห้องปฏิบัติการคอมพิวเตอร์มีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.58 รองลงมา

คือมีเครื่องปรับอากาศมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.53, มีระบบควบคุมกระแสไฟฟ้ามีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.51 ส่วนข้อมูลสำหรับจัดป้ายนิเทศให้ความรู้เกี่ยวกับคอมพิวเตอร์มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 4.33

สำหรับความคาดหวังด้านการเรียนการสอนนั้น ผลการวิจัยพบว่า โดยภาพรวม นักศึกษามีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.35 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า ข้อที่มีเครื่องคอมพิวเตอร์สำหรับนักศึกษาเรียน 1 คนต่อ 1 เครื่องมีค่าเฉลี่ยสูงที่สุด โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.47, รองลงมาคือเครื่องคอมพิวเตอร์มีความทันสมัยของผู้สอนมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.40, มีโต๊ะและเก้าอี้ที่ออกแบบสำหรับการเรียนคอมพิวเตอร์โดยเฉพาะมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 4.39 ส่วนข้อลักษณะของโปรแกรมสนองความต้องการของผู้เรียนมีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุดเท่ากับ 4.26

ชมพูนุท นุคาคม (2543) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาคณะศึกษาศาสตร์ไปรษณีย์ วิชานิเทศศาสตร์ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิตในด้านสื่อและอุปกรณ์การศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาภาคปกติ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 515 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังด้านสื่อและอุปกรณ์การศึกษาอยู่ในระดับสูงทุกรายการ ซึ่งค่าเฉลี่ยสูงสุด 3 รายการแรกคือ จะได้มีโอกาสใช้ห้องปฏิบัติการและเครื่องมือฝึกฝนในวิชาชีพนิเทศศาสตร์อย่างเหมาะสมและเพียงพอ, จะมีสื่อและอุปกรณ์การศึกษารายวิชาต่างๆ ที่ทันสมัย, สื่อและอุปกรณ์การศึกษาที่สถาบันจัดให้จะทันสมัยและมีคุณภาพเท่าเทียมสถาบันสังกัดทบวงมหาวิทยาลัย โดยมีค่าเฉลี่ย 4.30, 4.26 และ 4.16 ตามลำดับ ส่วนความคาดหวังที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ จะสามารถค้นคว้าข้อมูลเพื่อการศึกษาที่ทันสมัยและเพียงพอได้จากสำนักวิทยบริการของสถาบันมีค่าเฉลี่ย 4.05

2.6.1.5 ด้านบริการนักศึกษา

สำหรับด้านบริการนักศึกษานั้น ผลการวิจัยที่เกี่ยวกับความคาดหวังของนักศึกษา ทางด้านบริการนักศึกษานั้นเท่าที่ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมมา พบว่า มีเพียงผลงานการวิจัยของ เรณู สุธรรมานุกุล, พรรณา โรจน์วิชา, ศศิรินทร์ ศาสตร์สาระ และกฤษณพร ประสิทธิ์วิเศษ (2546) ซึ่งผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังอยู่ในระดับสูง ในบางด้าน และบางด้านคาดหวังปานกลาง ส่วนผลงานของดวงใจ เขมวีรัตน์ (2548) นั้นเป็นการศึกษาเฉพาะด้านบริการทางวิชาการ ซึ่งพบว่านักศึกษามีความคาดหวังอยู่ในระดับคาดหวังมาก โดยมีรายละเอียดผลการวิจัยมีดังนี้

เรณู สุธรรมานุกุล และคณะ (2546) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์จรัลสนิทวงศ์ที่มีต่อการบริการด้านต่างๆ ของศูนย์จรัลสนิทวงศ์ กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาของสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ศูนย์จรัลสนิทวงศ์ จำนวน 400 คน ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษามีความคาดหวังอยู่ในระดับสูงในด้านอาคารสถานที่ที่มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.59, ด้านบริการอื่นๆ มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.53 และด้านบุคลากรที่ให้บริการมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.51 ส่วนด้านที่มีความ

คาดหวังอยู่ในระดับปานกลาง ได้แก่ด้านการบริการด้านวิชาการ โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.38 ด้านทะเบียนและการเงินมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37 ด้านการประชาสัมพันธ์มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.37

ดวงใจ เขมวรัตน์ (2548) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนคร ในด้านบริการทางวิชาการ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาปริญญาตรี ทุกสาขาวิชา และทุกชั้นปี จำนวน 365 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาวิทยาเขตวิทยาการพระนครมีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาในด้านการบริการทางวิชาการ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.86 ซึ่งเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่าข้อห้อยเรียนมีแสงสว่างเพียงพอ, มีสื่อการเรียนการสอนที่ทันสมัย และข้อสื่อการเรียนการสอนมีจำนวนเพียงพอมีค่าเฉลี่ยสูงสุดเท่ากับ 3.98 ส่วนข้อมีการประชาสัมพันธ์ขั้นตอนการฝึกงานชัดเจนมีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.74

2.6.1.6 ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน

ความคาดหวังของนักศึกษาด้านสังคมกลุ่มเพื่อนนั้น จากการทบทวนวรรณกรรมยังไม่พบว่ามีการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ดังนั้นในส่วนนี้ผู้วิจัยจึงเทียบเคียงผลงานวิจัยเกี่ยวกับความพึงพอใจของนักศึกษาในด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ซึ่งผลงานวิจัยส่วนใหญ่ พบว่า นักศึกษามีทัศนคติหรือความพึงพอใจด้านสังคมกลุ่มเพื่อนปานกลาง (สุมิตรา ฐิตามร, 2546; กิตติพร ทินิซการ, 2548; กัมพล เกื้อกุล, 2547; ชญาภาณัช นवलสิงห์, 2547; ยุคทองคัน และคณะ 2542) แต่ก็มีผลงานวิจัยบางเล่มที่พบว่านักศึกษามีความพึงพอใจด้านสังคมกลุ่มเพื่อนอยู่ในระดับสูง (พชร บัวเพียร, 2541; จันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง 2545)

สุมิตรา ฐิตามร (2546) ได้ศึกษา ทัศนคติของนิสิตที่มีต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒที่กำลังศึกษาอยู่ในปีการศึกษา 2545 จำนวน 365 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามทัศนคติของนิสิตที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ลักษณะของแบบสอบถามเป็นแบบมาตราส่วนประมาณค่าห้าระดับ ผลการวิจัยในด้านสังคมกลุ่มเพื่อนพบว่า ในภาพรวมนิสิตมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านสังคมกลุ่มเพื่อนว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อก็พบว่านิสิตมีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมมหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ในด้านสังคมกลุ่มเพื่อนมีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางทุกข้อเช่นกัน โดยข้อ การเข้าร่วมกลุ่มเพื่อศึกษาค้นคว้าเอกสาร คำราเรียนของนิสิต และข้อการสร้างเสริมสัมพันธภาพที่ดีระหว่างรุ่นพี่กับรุ่นน้อง มีค่าเฉลี่ยสูงสุด

กิตติพร พิณขการ (2548) ได้ศึกษาทักษะของนิสิตที่มีต่อสภาพแวดล้อมขณะทันตแพทย์ ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตระดับปริญญาตรี ที่กำลังศึกษาอยู่คณะ ทันตแพทย์ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ในภาคการศึกษาปลาย ปีการศึกษา 2546 จำนวน 538 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัย ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อนพบว่า นิสิตเห็นว่าสภาพแวดล้อมขณะทันตแพทย์ ศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน โดยรวมมีความเหมาะสมอยู่ใน ระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีความเหมาะสมในระดับปานกลางเกือบทุกข้อ ยกเว้นข้อความสัมพันธ์ระหว่างนิสิตรุ่นพี่และรุ่นน้อง ข้อการให้ความช่วยเหลือแนะนำเรื่องต่างๆ ระหว่างนิสิตรุ่นพี่และรุ่นน้อง และข้อนิสิตรุ่นพี่ให้คำแนะนำด้านการฝึกปฏิบัติแก่นิสิตรุ่นน้อง ที่มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับ

กัมพล เกื้อกูล (2547) ได้ศึกษาความคิดเห็นของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมทางการ ศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษาเอี่ยมละออ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการอาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ใน 5 ด้านคือ ด้านการเรียนการสอน ด้านสังคมกลุ่มเพื่อน ด้านกิจกรรมของ นักศึกษา ด้านการบริการนักศึกษา และด้านอาคารสถานที่ ประชากรเป้าหมายที่ใช้ในการวิจัย คือ นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ในระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) ชั้นปีที่ 1 และชั้นปีที่ 2 ภาค เรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2546 จำนวน 180 คน ผลการวิจัยในด้านสังคมกลุ่มเพื่อน พบว่า นักศึกษามี ความคิดเห็นต่อสภาพแวดล้อมทางการศึกษาในวิทยาลัยอาชีวศึกษา เอี่ยมละออ ด้านสังคมกลุ่ม เพื่อน โดยรวมมีความเหมาะสมปานกลาง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ข้อที่มีความเหมาะสม มาก คือ นักศึกษาส่วนใหญ่ในวิทยาลัยคบเพื่อนด้วยความรักใคร่ผูกพัน นักศึกษาให้ความไว้วางใจ ในการปรึกษาปัญหาต่างๆกับเพื่อนร่วมชั้น และนักศึกษาสามารถปรับตัวให้เข้ากับเพื่อนๆ ได้ดี ส่วน ข้ออื่นๆ มีความเหมาะสมปานกลาง

ชญากาณช์ นวลสิงห์ (2547) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนิสิตต่อสภาพแวดล้อม มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ในด้านสังคมกลุ่มเพื่อน กลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ นิสิตระดับ ปริญญาตรี ที่กำลังศึกษาอยู่ที่มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ในปีการศึกษา 2546 จำนวน 509 คน ผลการศึกษาพบว่า ในภาพรวมด้านสังคมกลุ่มเพื่อน นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับปาน กลาง โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.23 และเมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า นิสิตมีความพึงพอใจอยู่ในระดับ ปานกลางทุกข้อ ยกเว้นข้อการเล่นกีฬาหรือออกกำลังกาย และข้อการให้ความเคารพรุ่นพี่ ที่นิสิตมี ความพึงพอใจอยู่ในระดับพึงพอใจมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.54 และ 3.51 ตามลำดับ

ยุคทองคัน และคณะ (2542) ได้ศึกษาทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ด้านความสัมพันธ์กลุ่มเพื่อน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาในคณะวิชาที่มีการสอนในระดับปริญญาตรี ในวิทยาเขตหาดใหญ่ วิทยาเขตปัตตานีและวิทยาเขตภูเก็ตที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2541 จำนวน 1,331 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิจัยปรากฏว่า นักศึกษามีทัศนคติด้านความสัมพันธ์กลุ่มเพื่อนว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลางในแต่ละข้อ ยกเว้นข้อที่ว่า ได้รับคำแนะนำในเรื่องการเรียนจากเพื่อน รุ่นพี่ ข้อที่ว่า ปรึกษาหารือและร่วมแก้ปัญหาเกี่ยวกับเพื่อน ข้อที่ว่าใช้เวลาสังสรรค์กับเพื่อนร่วมมหาวิทยาลัยในโอกาสต่างๆ ข้อที่ว่าปรับตัวเข้ากับเพื่อน ได้ดี และข้อที่ว่ามีโอกาสแสดงความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ อย่างอิสระในกลุ่มเพื่อน นักศึกษามีทัศนคติเห็นด้วยมาก และมีทัศนคติรวมเฉพาะด้านอยู่ในระดับปานกลาง (ค่าเฉลี่ย 3.48)

จันทร์เพ็ญ หงษ์ทอง (2545) ได้ศึกษาทัศนคติของนิสิตแพทย์ที่มีต่อสภาพแวดล้อมของการจัดการศึกษาคณะแพทยศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ ด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน กลุ่มตัวอย่างประกอบด้วยนิสิตแพทย์ชั้นปีที่ 1-6 ที่ศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ปีการศึกษา 2544 จำนวน 502 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสอบถามแบบมาตราส่วนประมาณค่า 5 ระดับ ผลการวิจัยพบว่า นิสิตแพทย์มีทัศนคติต่อสภาพแวดล้อมที่เกี่ยวข้องกับการจัดการศึกษาของคณะแพทยศาสตร์มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒด้านความสัมพันธ์กับกลุ่มเพื่อน โดยรวมว่า มีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า มีเพียงข้อความรับผิดชอบในการร่วมกันทำงานเป็นกลุ่ม และข้อการรวมกลุ่มเพื่อทบทวนบทเรียนก่อนสอบ ซึ่งนิสิตแพทย์มีทัศนคติว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับปานกลาง นอกนั้นนิสิตมีทัศนคติว่ามีความเหมาะสมอยู่ในระดับมาก

พชร บัวเพ็ชร (2541) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ในด้านสังคมในกลุ่มเพื่อน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาวิจัย ได้แก่ นักศึกษามหาวิทยาลัยแห่งหนึ่งในกรุงเทพมหานคร จำนวน 3 คณะๆ ละ 50 คนรวมจำนวน 150 คน นำไปวิเคราะห์ข้อมูลได้ 149 ฉบับ ผลการวิจัยพบว่านักศึกษามีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ในด้านสังคมกลุ่มเพื่อน อยู่ในระดับสูง และหากพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษามีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัย ในเรื่องนักศึกษาจะอบอุ่นใจเมื่ออยู่ในกลุ่มเพื่อนของนักศึกษา อยู่ในระดับสูงมาก ส่วนเรื่องอื่นๆ นักศึกษามีความพึงพอใจต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยอยู่ในระดับสูง และระดับปานกลางตามลำดับ

2.6.1.7 ด้านกิจกรรมนักศึกษา

ความคาดหวังด้านกิจกรรมศึกษานั้น ผลงานวิจัยทั้งหมดพบว่า นักศึกษามีความคาดหวังด้านกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับมาก (ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา, 2546; ยงอุทธ เกษสาคร และคณะ, 2546; ฐานะวัฒนา สุขวงศ์ และคณะ, 2546) โดยมีรายละเอียดดังนี้

ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา (2546) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาต่อการศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะโบราณคดี พ.ศ.2546 กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาคณะโบราณคดี ชั้นปีที่ 1 ใน 7 สาขาวิชาเอก ที่ลงทะเบียนเรียนในภาคการศึกษาค้น ปีการศึกษา 2546 จำนวน 208 คน ผลการศึกษาในด้านกิจกรรมนักศึกษา พบว่าในภาพรวมนักศึกษาทุกสาขาวิชาเอกมีความคาดหวังอยู่ในระดับมาก โดย นักศึกษามีความคาดหวังมากที่สุดคือมีการจัดกิจกรรมรณรงค์ที่สร้างสรรค์ ส่งเสริมความรักและสามัคคี ซึ่งมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.89 รองลงมาคือ มีกิจกรรมนักศึกษาที่ส่งเสริมศิลปวัฒนธรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.84, มีสถานที่ที่เหมาะสมในการให้นักศึกษาทำกิจกรรม มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 และมีการให้คำแนะนำในการเข้าร่วมกิจกรรมนักศึกษา มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.82 ตามลำดับ ส่วนอาจารย์ที่ปรึกษาให้คำแนะนำเรื่องการปรับตัว มีค่าเฉลี่ยต่ำสุดเท่ากับ 3.79

ยงอุทธ เกษสาคร และคณะ (2546) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ที่มีต่อการดำเนินงานของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต ในด้านกิจกรรมนักศึกษา กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 จำนวน 655 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามชนิดประมาณค่า 3 ระดับ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความคาดหวังด้านกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ยเท่ากับ 2.46 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อพบว่า นักศึกษาที่ความคาดหวังว่า รูปแบบการบริหารกิจกรรมนักศึกษา ส่งเสริมความเป็นประชาธิปไตย, อาจารย์ส่วนใหญ่ให้ความร่วมมือในการจัดกิจกรรม และ การจัดกิจกรรมส่วนใหญ่มีการประเมินผล มากที่สุดสามอันดับแรก โดยมีค่าเฉลี่ย 2.55, 2.54 และ 2.53 ตามลำดับ

ฐานะวัฒนา สุขวงศ์ และคณะ (2546) ได้ศึกษาความคาดหวังด้านกิจกรรมนักศึกษาของนักศึกษาโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ที่มีต่อการดำเนินงานของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่างคือนักศึกษาปริญญาตรี ภาคปกติ ปีการศึกษา 2544 ทั้ง 4 ชั้นปี (ปี 1-4) จำนวน 865 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลได้แก่ แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษามีความคาดหวังต่อการดำเนินงานของคณะวิทยาการจัดการด้านกิจกรรมนักศึกษาอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.64 เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า ทั้ง 3 ข้อคำถามนักศึกษามีความคาดหวังอยู่ในระดับคาดหวังมาก โดยข้อคณะวิทยาการจัดการสามารถจัดสรรงบประมาณในส่วนของกิจกรรมนักศึกษาอย่างเพียงพอเหมาะสม

อย่างทีนักศึกษาต้องการ มีลำดับความคาดหวังสูงสุด โดยมีค่าเฉลี่ย เท่ากับ 3.71 รองลงมาคือ ข้อ
 คณะวิทยาการจัดการสามารถจัดกิจกรรมนักศึกษาให้สอดคล้องกับเนื้อหาวิชาที่นักศึกษาเลือก
 ลงทะเบียนเรียน ได้ตรงตามที่ต้องการค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.62 และข้อสามารถแสดงความคิดเห็นได้
 อย่างอิสระในเรื่องการจัดกิจกรรมนักศึกษาได้ตามที่นักศึกษาต้องการค่าเฉลี่ยเท่ากับ 3.61 ตามลำดับ

2.6.1.8 ด้านที่ไม่ได้นำมาใช้ในการวิจัยในครั้งนี้

การแบ่งการศึกษาในเรื่อง ความคาดหวังของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสน
 ศาสตร์ในกรุงเทพมหานครต่อมหาวิทยาลัยนั้น ผู้วิจัยได้พยายามจัดแบ่งการศึกษาให้ครบด้านและ
 ให้มีความซ้ำซ้อนคาบเกี่ยวกันน้อยที่สุด แต่ก็ยังมีประเด็นที่ผู้วิจัยไม่ได้ศึกษาในครั้งนี้อันได้แก่ ความ
 คาดหวังในเรื่องการประกอบอาชีพของนักศึกษา ซึ่ง สุภาพรพรณ อุวีระ (2533) ที่ศึกษาเรื่องความ
 คาดหวังของนักศึกษาต่อการศึกษาหลักสูตรบริหารธุรกิจบัณฑิตในสถาบันอุดมศึกษาเอกชน ได้
 จัดแบ่งไว้เป็นด้านหนึ่งในการศึกษา ซึ่งสาเหตุที่ผู้วิจัยไม่ได้นำความคาดหวังในการประกอบอาชีพ
 ของนักศึกษามาใช้ในการศึกษาคั้งนี้นั้นเป็นเพราะผู้วิจัยมีความเห็นว่า ความคาดหวังในการ
 ประกอบอาชีพนั้น เป็นความคาดหวังที่ไม่ได้อยู่ในระหว่างการศึกษาในมหาวิทยาลัย เพราะ
 ขอบเขตการศึกษาของผู้วิจัยในครั้งนี้มีขอบเขตแค่ความคาดหวังภายในมหาวิทยาลัยเท่านั้น ดังนั้น
 ผู้วิจัยจึงไม่นำเรื่องความคาดหวังหรือความต้องการในการประกอบอาชีพของนักศึกษามาใช้ใน
 การศึกษาคั้งนี้

ส่วนด้านอื่นๆ ที่ได้มีผู้ศึกษาไว้หลากหลาย เช่น เรื่องระบบการให้บริการ
 ลงทะเบียนและชำระเงิน (ประกายรัตน์ สุขุมภชาติ, คำรณ ไชชนะโชติ, ศรีเรือน โกศลวัฒน์
 และวรรณฤติ เขาวลิตประพันธ์, 2544) บริการแนะแนว (อรสา หงษ์นิกร, 2529; ศรีสุตา ศรีบัณฑิต
 กุล, 2541) และด้านบริการทางวิชาการ (ดวงใจ เขมวีรัตน์, 2548) เป็นต้น นั้น ผู้วิจัยได้นำไปจัด
 หมวดหมู่ร่วมกับความคาดหวังของนักศึกษาด้านบริการนักศึกษา รวมถึงในเรื่องอาจารย์ที่ปรึกษา
 (สุนันทา แก้วสุข, 2544) ซึ่งถ้าแบ่งเป็นความคาดหวังด้านหนึ่งนั้นอาจจะมีข้อคำถามที่ซ้ำซ้อนกับ
 ด้านอาจารย์ผู้สอนด้วย และผลงานการวิจัยที่ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาต่อมหาวิทยาลัย
 ทั้งหมดล้วนแต่นำไปรวมไว้ในด้านบริการนักศึกษา หรือด้านอาจารย์ผู้สอนเป็นต้น ดังนั้นผู้วิจัยจึง
 นำไปรวมเป็นด้านบริการนักศึกษา

2.6.2 การเปรียบเทียบความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษาต่อมหาวิทยาลัย

สำหรับการเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังและความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อมหาวิทยาลัยนั้น จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องพบว่า มีความแตกต่างกันระหว่างความพึงพอใจและความคาดหวังในทุกๆ ด้าน กล่าวคือระดับความคาดหวังจะสูงกว่าความพึงพอใจ (ดวงใจ เชมวิรัตน์, 2548) และหากพิจารณาถึงผลงานวิจัยที่เป็นเรื่องใกล้เคียงกัน โดยเป็นการศึกษาที่เป็นการเปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังของนักศึกษากับสภาพความเป็นจริงของแต่ละมหาวิทยาลัยนั้น พบว่า มีความแตกต่างกันระหว่างความคาดหวังกับสภาพความเป็นจริงด้วย โดยในภาพรวมค่าเฉลี่ยความคาดหวังจะสูงกว่าค่าเฉลี่ยความเป็นจริง (ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา, 2546; ยงยุทธ เกษสาคร และคณะ, 2546; ศิวพร เหมียตโรสง, 2545; ชื่นอารมย์ ภาวะพุดติ, 2537) แต่ก็มีบ้างที่พบว่าความคาดหวังกับความเป็นจริงไม่ต่างกันในด้านเพื่อน, ด้านการเรียนการสอน และด้านอาคารสถานที่ (ชื่นอารมย์ ภาวะพุดติ, 2537) ดังมีรายละเอียดของผลงานวิจัย ดังนี้

ดวงใจ เชมวิรัตน์ (2548) ได้เปรียบเทียบระหว่างความคาดหวังกับความพึงพอใจของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนคร ใน 4 ด้านคือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านบริการทางวิชาการ ด้านกิจกรรมและวิพิธสน และด้านการวัดและประเมินผล กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาระดับปริญญาตรี ทุกสาขาวิชา และทุกชั้นปี จำนวน 365 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ผลการศึกษาพบว่า เมื่อเปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างค่าเฉลี่ยระดับความพึงพอใจ และคะแนนเฉลี่ยระดับความคาดหวังของนักศึกษาวิทยาเขตพัฒนการพระนคร ต่อการจัดการศึกษาทั้งโดยรวมและรายด้านด้วยค่า t - Dependent พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับนัยสำคัญ 0.05 โดยมีคะแนนเฉลี่ยระดับความคาดหวังสูงกว่าระดับความพึงพอใจ

ฉวีวรรณ หลิมวัฒนา (2546) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาและสภาพที่เป็นจริงตามการรับรู้ของนักศึกษาต่อการศึกษาในหลักสูตรศิลปศาสตรบัณฑิต คณะโบราณคดี พ.ศ. 2546 ใน 5 ด้าน คือ ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน ด้านหลักสูตร ด้านสถานที่และอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ และด้านกิจการนักศึกษา กลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาคณะโบราณคดีชั้นปีที่ 1 มหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวน 208 คน ผลการศึกษา พบว่า ในภาพรวมของนักศึกษาทุกสาขาวิชาเอกและจำแนกเป็นแต่ละสาขาวิชาเอก นักศึกษามีความคาดหวังทั้ง 5 ด้าน ในระดับมาก ยกเว้นนักศึกษาสาขาวิชาเอกภาษาอังกฤษ ที่มีความคาดหวังในด้านการจัดการเรียนการสอนอยู่ในระดับปานกลาง ส่วนสภาพที่เป็นจริงตามการรับรู้ของนักศึกษา ทั้งในภาพรวมของนักศึกษาทุกสาขาวิชาเอกและจำแนกเป็นแต่ละสาขาวิชาเอก พบว่า ด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอนและด้านหลักสูตร อยู่ในระดับมาก ยกเว้นนักศึกษาสาขาวิชาเอกมานุษยวิทยาที่สภาพที่เป็น

จริงตามการรับรู้ของนักศึกษาในด้านคุณลักษณะของอาจารย์ผู้สอน อยู่ในระดับปานกลาง นอกจากนั้นยังพบว่า ในด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสถานที่และอุปกรณ์โสตทัศนูปกรณ์ และด้านกิจการนักศึกษา สภาพที่เป็นจริงตามการรับรู้ของนักศึกษาอยู่ในระดับปานกลาง ยกเว้น นักศึกษาสาขาวิชาเอกโบราณคดีที่สภาพที่เป็นจริงตามการรับรู้ของนักศึกษาในด้านกิจการนักศึกษา อยู่ในระดับมาก

องยุทธ เกษสาคร และคณะ (2546) ได้เปรียบเทียบสภาพการดำเนินงานจริงของ มหาวิทยาลัยกับความคาดหวังของนักศึกษาโปรแกรมวิชาการจัดการทั่วไป ที่มีต่อการดำเนินงานของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่าง เป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ชั้นปีที่ 1 ถึงปีที่ 4 จำนวน 655 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามชนิดประมาณค่า 3 ระดับ ผลการศึกษาพบว่า มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ณ ระดับ .05 แสดงว่านักศึกษามีความเห็นว่าการดำเนินงานปัจจุบันยังแตกต่างจากความคาดหวังของนักศึกษาในภาพรวมและรายด้านทุกด้าน โดยด้านที่มีการดำเนินงานแตกต่างจากความคาดหวังมากที่สุดคือ ด้านอาคารสถานที่และสิ่งอำนวยความสะดวก

ศิวพร เหมียดไธสง (2545) ได้เปรียบเทียบความคาดหวังและสภาพปฏิบัติจริงเกี่ยวกับการเรียนวิชาคอมพิวเตอร์ของนักศึกษาเอกคอมพิวเตอร์ กลุ่มสถาบันราชภัฏตะวันตกกลุ่มตัวอย่าง คือ นักศึกษาเอกคอมพิวเตอร์จำนวน 321 คน จากกลุ่มสถาบันราชภัฏตะวันตก ซึ่ง ประกอบด้วย สถาบันราชภัฏเพชรบุรี สถาบันราชภัฏหมู่บ้านจอมบึง สถาบันราชภัฏนครปฐม และสถาบันราชภัฏกาญจนบุรี ผลการศึกษา พบว่า มีความคาดหวังในทุกด้านอยู่ในระดับมากกว่าสภาพปฏิบัติจริงและมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

จันทารมณ ภาวะพุดิ (2537: 30-31) ได้เปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาและความเป็นจริง ที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยในการพัฒนาการเรียนการสอน ในด้านการเรียนการสอน ด้านเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านการบริหาร และด้านอาคารสถานที่ของคณะวิทยาการจัดการ วิทยาลัยครูสวนดุสิต กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ รหัส 37 จำนวน 5 โปรแกรมวิชา คือ โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ โปรแกรมบริหารธุรกิจ โปรแกรมวิชาอุตสาหกรรมท่องเที่ยว โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ และโปรแกรมวิชาภาษาอังกฤษธุรกิจ จำนวน 498 คน ผลการศึกษาพบว่า ความคาดหวังและความเป็นจริงต่อสภาพแวดล้อม 2 ด้าน คือด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านการบริหารแตกต่างกันอย่างมีระดับนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 แต่ด้านอื่นๆ ไม่แตกต่างกัน และพบว่านักศึกษาโปรแกรมวิชานิติศาสตร์มีความคาดหวังในทุกด้านสูงกว่าโปรแกรมวิชาอื่นๆ แต่ในด้านความเป็นจริง นักศึกษาโปรแกรมวิชานิติศาสตร์เห็นว่ามีย้อยเมื่อเทียบกับความ

คาดหวัง โดยเฉพาะด้านอาคารสถานที่และด้านกิจกรรมนักศึกษา ส่วนโปรแกรมวิชาอื่นๆ มีสภาพความคาดหวังและความเป็นจริงจะสอดคล้องกันเป็นส่วนใหญ่

2.6.3 ผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับตัวแปรอิสระที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้

ในส่วนของ การศึกษาในเรื่อง ความคาดหวังของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ใน กรุงเทพมหานครต่อมหาวิทยาลัยนั้น ผู้วิจัยจะทำการศึกษาโดยใช้ตัวแปรเพศของนักศึกษา, อาชีพของบิดา/มารดา, การศึกษาของบิดา/มารดา, รายได้ของครอบครัว, จำนวนพี่น้อง, ลำดับที่ของการเป็นบุตร, ภูมิลำเนาของครอบครัว, สถานภาพของครอบครัว, ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย, แผนการเรียน, ประเภทของโรงเรียน, ภูมิลำเนาของสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย, ประเภทมหาวิทยาลัย, ระดับชั้นปี, ลักษณะการมาเรียน, เวลาในการนั่งเรียน, ลักษณะการนั่งเรียน, ลักษณะการพักอาศัยระหว่างเรียน, การเล่นเกม, การร่วมกิจกรรมนักศึกษา, ความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน และความคาดหวังภายหลังสำเร็จการศึกษา เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษา

ซึ่งตัวแปรทั้ง 22 ตัวดังกล่าวผู้วิจัย ได้จัดแบ่งเป็น 4 กลุ่มด้วยกัน คือ ภูมิลำเนาของครอบครัว/บุคคล การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย การศึกษาในช่วงมหาวิทยาลัย และความคาดหวังในอนาคต ซึ่งในหลายๆ ตัวแปรนั้น ผู้วิจัยยังไม่พบว่ามีงานนำมาศึกษาเป็นตัวแปรอิสระ แต่เกิดจากความสนใจของผู้วิจัยเอง และอีกส่วนหนึ่งเกิดจากการเสนอแนะของ รศ.ดร.สุจิตรา บุญרכתพันธุ์ (อาจารย์ที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์) โดยมีรายละเอียดดังนี้

2.6.3.1 ภูมิลำเนาของครอบครัว/บุคคล

1) เพศ

ในเรื่องเพศของนักศึกษานั้น ได้มีผลงานการศึกษาโดยใช้เรื่องเพศเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อมหาวิทยาลัยอยู่บ้างแล้ว ซึ่งผลการวิจัยมีทั้งพบว่าเพศมีความสัมพันธ์กับความคาดหวังของนักศึกษา (อัญชลี ปิ่นทองคำ, 2549) โดยเพศหญิงจะมีความคาดหวังสูงกว่าเพศชาย และที่พบว่าเพศไม่มีผลต่อความคาดหวังของนักศึกษา (ฐานะวัฒนา สุขวงศ์ และคณะ, 2546; ชื่นอารมย์ ภาวะพฤติ 2537) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

อัญชลี ปิ่นทองคำ (2549) ได้เปรียบเทียบความคาดหวังในด้านการจัดการเรียนการสอนในการศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ โดยใช้ตัวแปรเพศเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนิสิตที่กำลังศึกษาในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ปีการศึกษา 2548 จำนวน 317 คน เป็นเพศชาย 205 คน เพศหญิง 112 คน ผลการศึกษา

พบว่า นักศึกษาที่มีเพศต่างกันจะมีความแตกต่างต่อความคาดหวังในด้านการจัดการเรียนการสอน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาเพศหญิงจะมีความคาดหวังในด้านการจัดการเรียนการสอนมากกว่านักศึกษาเพศชาย

ฐานะวัฒนา สุขวงศ์ และคณะ (2546) ได้เปรียบเทียบความคาดหวังของ นักศึกษาโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ที่มีต่อการดำเนินงานของคณะวิทยาการจัดการ สถาบันราชภัฏสวนดุสิต โดยใช้ตัวแปรเพศเป็นตัวแปรอิสระ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาปริญญาตรี ภาคปกติ ปีการศึกษา 2544 ทั้ง 4 ชั้นปี จำนวน 865 คน เป็นเพศชาย 453 คนและหญิง 412 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ได้แก่ แบบสอบถามประกอบด้วย 2 ตอน ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาเพศชายและเพศหญิงมีความคาดหวังต่อการดำเนินงานของคณะวิทยาการ ไม่แตกต่างกัน

ชื่นอารมณ์ ภาระพฤดี (2537: 30-31) ได้เปรียบเทียบความคาดหวังของ นักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยในการพัฒนาการเรียนการสอน ในด้านการเรียนการสอน ด้านเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านการบริหาร และด้านอาคารสถานที่ ของคณะวิทยาการจัดการ วิทยาลัยครูสวนดุสิต โดยใช้ตัวแปรเพศเป็นตัวแปรอิสระ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคณะ วิทยาการจัดการ รหัส 37 จำนวน 498 คนเป็นเพศชาย 183 คน และเพศหญิง 315 คน ผลการศึกษาพบว่า เพศไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อสภาพแวดล้อมทั้ง 5 ด้าน

2) อาชีพของบิดา/มารดา

สำหรับการศึกษาโดยใช้ตัวแปรด้านอาชีพของบิดา/มารดา หรืออาชีพ ผู้ปกครองเป็นตัวแปรอิสระนั้น จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้นผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีผู้ปกครองมีอาชีพแตกต่างกันนั้นมีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน (ชมพูนุท นุตาคม 2543) ซึ่งมีรายละเอียดของงานวิจัยดังนี้

ชมพูนุท นุตาคม (2543) ได้ศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาต่อการศึกษา โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ในด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การศึกษา และด้านการประกอบอาชีพ โดยใช้ตัวแปรอาชีพของผู้ปกครอง อันได้แก่อาชีพข้าราชการ/พนักงานรัฐวิสาหกิจ, ลูกจ้าง/พนักงานบริษัทเอกชน, ประกอบอาชีพส่วนตัว, นักโฆษณา/นักประชาสัมพันธ์/สื่อมวลชน และอื่นๆ เป็นตัวแปรอิสระ กลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาภาคปกติ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 515 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันในเรื่องอาชีพของผู้ปกครองมีความคาดหวังต่อการศึกษา โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ไม่แตกต่างกัน แต่เนื่องจากผลงานการวิจัยดังกล่าวมีเพียงเล่มเดียว ดังนั้นจึงควรที่จะนำมาใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3) การศึกษาของบิดา/มารดา

ในส่วนตัวแปรการศึกษาของบิดา/มารดานั้นผู้วิจัยยังไม่พบว่ามีการศึกษาที่นำตัวแปรการศึกษาของบิดา/มารดา มาใช้ในการศึกษา ความคาดหวังของนักศึกษาระดับมหาวิทยาลัย มีเพียงการศึกษากับกลุ่มตัวอย่างที่เป็นนักเรียนในระดับมัธยมศึกษาของ อาแซ ฮือเราะ (2527) ซึ่ง ผลการวิจัยปรากฏว่า ความคาดหวังต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษาของนักเรียนไทยมุสลิมที่มีผู้ปกครองที่มีการศึกษาในระดับที่ต่างกัน ไม่แตกต่างกัน โดยมีรายละเอียดดังนี้

อาแซ ฮือเราะ (2527) ได้ศึกษาเปรียบเทียบ ทักษะและความคาดหวังของนักเรียนไทยมุสลิมในจังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่มีต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษา ในขอบข่ายสถานที่ตั้งสถาบันอุดมศึกษา ผู้ดำเนินงานสถาบันอุดมศึกษา สาขาวิชาที่เปิดสอนในสถาบันอุดมศึกษา และคุณลักษณะของผู้สอน โดยจำแนกตามตัวแปรการศึกษาของผู้ปกครอง ผลการวิจัยปรากฏว่า ความคาดหวังต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษาของนักเรียนไทยมุสลิมที่มีผู้ปกครองที่มีการศึกษาในระดับที่ต่างกัน ไม่แตกต่างกัน แต่ทักษะของนักเรียนไทยมุสลิมที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาในระดับที่ต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ ระดับ .05 กล่าวคือ นักเรียนที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาระดับสูงกว่ามัธยมศึกษาตอนต้น มีทักษะต่อการศึกษาระดับอุดมศึกษามากกว่านักเรียนที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น และนักเรียนที่มีผู้ปกครองมีการศึกษาระดับต่ำกว่ามัธยมศึกษาด้วย

ซึ่งผลการศึกษาดังกล่าวมีเพียงของอาแซ ฮือเราะเท่านั้น ดังนั้นจึงสมควรที่จะนำตัวแปรการศึกษาของผู้ปกครองหรือของบิดา/มารดา มาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ที่มีต่อมหาวิทยาลัยด้วย

4) รายได้ของครอบครัว

ในเรื่องรายได้ของครอบครัวนั้น เป็นสิ่งที่สื่อถึงฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัว เพราะถ้าครอบครัวใดมีรายได้สูงแล้ว ก็น่าจะมีแนวโน้มที่ครอบครัวนั้นจะมีฐานะดีกว่าครอบครัวที่มีรายได้ต่ำ ซึ่งผลการวิจัยในเรื่องนี้นั้นก็มีทั้งที่พบว่า ฐานะทางเศรษฐกิจของครอบครัวต่างกัน จะส่งผลต่อความแตกต่างกันของความคาดหวังของนักศึกษา กล่าวคือนักศึกษาที่มีผู้ปกครองมีรายได้ต่ำจะมีความคาดหวังทางการเรียนสูงกว่านักศึกษาที่มีผู้ปกครองมีรายได้สูง (สมลักษณ์ เพชรช่วย, 2540) และก็มีผลงานวิจัยที่พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่างกันจะมีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน (อัญชลี ปิ่นทองคำ, 2549) ซึ่งตัวอย่างของผลงานวิจัยมีดังนี้

สมลักษณ์ เพชรช่วย (2540) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังในการเรียนการศึกษาสายสามัญวิธีเรียนทางไกล ของนักศึกษาที่เป็นผู้ใช้แรงงานในโรงงานอุตสาหกรรมจังหวัดระยอง ใน 3 ด้าน คือ ด้านการเรียนการสอน ด้านบทบาทครูประจำกลุ่ม และด้านการนำ

ความรู้ไปใช้เพื่อพัฒนาคุณภาพชีวิต จำแนกตามรายได้ต่อเนื่อง กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่ทำงานในโรงงานอุตสาหกรรม จำนวน 409 คน ซึ่งได้มาจากการสุ่มแบบเจาะจง เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ซึ่งผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่างกัน มีความคาดหวังในการเรียนการศึกษาสายสามัญวิธีเรียนทางไกล โดยรวมทุกด้านแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 โดยนักศึกษาที่มีรายได้ ต่ำกว่า 3,000 บาท มีความคาดหวังในการเรียน โดยรวม สูงกว่านักศึกษาที่มีรายได้ 6,000 บาท ขึ้นไป

อัญชลี ปิ่นทองคำ (2549) ได้เปรียบเทียบความคาดหวังในด้านการจัดการเรียนการสอนในการศึกษาคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ โดยใช้ตัวแปรรายได้ของนักศึกษาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาที่กำลังศึกษาในหลักสูตรวิศวกรรมศาสตรบัณฑิต ชั้นปีที่ 1 ของคณะวิศวกรรมศาสตร์ มหาวิทยาลัยศรีนครินทรวิโรฒ องครักษ์ ปีการศึกษา 2548 จำนวน 317 คน มีรายได้ที่ได้รับในแต่ละเดือนต่ำกว่าหรือเท่ากับ 3,000 บาทจำนวน 99 คน, 3,001-4,000 บาท 124 คน, 4,001-5,000 บาท 64 คน และมากกว่า 5,000 บาทจำนวน 30 คน ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีรายได้ต่างกันจะมีความคาดหวังในด้านการจัดการเรียนการสอนอย่างไม่แตกต่างกัน จากผลการวิจัยดังกล่าว ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรด้านรายได้ของครอบครัวมาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาคั้งนี้ด้วย

5) จำนวนที่น้องของนักศึกษา

ในเรื่องจำนวนที่น้องของนักศึกษานั้น จากการศึกษาของผู้วิจัย ยังไม่พบการศึกษาในระดับมหาวิทยาลัยที่ใช้ตัวแปรขนาดครอบครัว หรือจำนวนที่น้องของนักศึกษาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษา ซึ่งงานวิจัยที่พบจะเป็นการศึกษาถึงความคาดหวังทางการศึกษาของนักเรียน ซึ่งผลการวิจัยของต่างประเทศ พบว่า นักเรียนหรือนักศึกษาที่มีจำนวนที่น้องในครอบครัวมากจะมีโอกาสได้ศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้นนั้นต่ำกว่าครอบครัวที่มีจำนวนที่น้องในครอบครัวน้อยกว่า (Rehberg and Liestby, 1967 อ้างถึงใน ทวีชัย วิริยะโกศล 2541: 63-64) ส่วนงานวิจัยของไทย (นฤมล บุญนิม, 2529: 106) พบว่าขนาดของครอบครัวไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังทางการศึกษา

เรช เบิร์ก และเลสบี (Rehberg and Liestby, 1967 อ้างถึงใน ทวีชัย วิริยะโกศล, 2541: 65) ได้ศึกษากลุ่มตัวอย่างนักเรียนมัธยมจำนวน 2,852 คน ในรัฐเพนซิลวาเนีย ในเรื่องความคาดหวังที่จะศึกษาต่อระดับอุดมศึกษาส่วนหนึ่งของการวิจัยพบว่า สัดส่วนของนักเรียนที่แสดงความตั้งใจที่จะเข้าศึกษาต่อในมหาวิทยาลัยหลักสูตร 4 ปี มีความสัมพันธ์ทางลบกับขนาดของครัวเรือนนอกจากนั้นทั้งสองท่านยังกล่าวว่า ครัวเรือนที่มีขนาดใหญ่จะทำให้ความถี่ของการ

สนับสนุนลดลง และความถี่ของการสนับสนุนของครัวเรือนที่มีขนาดใหญ่จะมีอิทธิพลน้อยกว่าของครัวเรือนขนาดเล็ก

นฤมล บุญนิม (2529: 106) ได้ศึกษาความผูกผันในความสำเร็จในเชิงความคาดหวังทางการศึกษา โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็นนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลายจากโรงเรียน 3 แห่ง ที่อยู่ในเขตกรุงเทพมหานคร จำนวน 326 คน ผลการศึกษา พบว่า ขนาดของครอบครัวไม่มีนัยสำคัญกับความคาดหวังทางการศึกษา

จากเหตุผลที่ผู้วิจัยยังไม่ค้นพบการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาในมหาวิทยาลัยโดยใช้ตัวแปรจำนวนที่น้องของนักศึกษาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรจำนวนที่น้องของนักศึกษามาใช้ในการศึกษาเพื่อหาข้อสรุปว่า จำนวนที่น้องของนักศึกษาจะมีอิทธิพลต่อความคาดหวังของนักศึกษาต่อมหาวิทยาลัยหรือไม่

6) ภูมิฐานะของครอบครัว

การศึกษาโดยใช้ตัวแปรภูมิฐานะครอบครัวของนักศึกษาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาความคาดหวังที่มีต่อมหาวิทยาลัยนั้น ผลการวิจัย พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิฐานะในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล มีความคาดหวังต่อการดำเนินงานของคณะวิทยาการจัดการ ทั้งโดยรวมและรายด้านมากกว่านักศึกษาที่มีภูมิฐานะในภูมิภาค (ฐานะวัฒนา สุขวงศ์ และคณะ 2546) โดยมีรายละเอียด ดังนี้

ฐานะวัฒนา สุขวงศ์ และคณะ (2546) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ที่มีต่อการดำเนินงานของคณะวิทยาการจัดการสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ในด้านการจัดและพัฒนาการเรียนการสอน ด้านห้องปฏิบัติการ ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านสิ่งอำนวยความสะดวก โดยใช้ตัวแปรภูมิฐานะของนักศึกษาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษา กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาคือ นักศึกษาโปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ปีการศึกษา 2545 ปี1-4 รวม 865 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามแบบประเมินค่า 5 ระดับ ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิฐานะในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล กับภูมิภาค มีความคาดหวังต่อการดำเนินงานของคณะวิทยาการจัดการแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 โดยนักศึกษาที่มีภูมิฐานะในกรุงเทพมหานคร และปริมณฑล มีความคาดหวังต่อการดำเนินงานของคณะวิทยาการจัดการ ทั้งโดยรวมและรายด้านมากกว่านักศึกษาที่มีภูมิฐานะในภูมิภาค

จากผลการศึกษาแม้จะพบว่าความแตกต่างของตัวแปรภูมิฐานะของนักศึกษามีผลต่อความคาดหวัง ในการศึกษาในมหาวิทยาลัยของนักศึกษา แต่อย่างไรก็ตามผลการศึกษาดังกล่าวเป็นผลงานวิจัยเพียงไม่กี่เล่ม ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นว่าสมควรทำการศึกษาโดยใช้ตัวแปรดังกล่าวมาทำการศึกษาคืบ

7) ลำดับที่ของการเป็นบุตร

สำหรับตัวแปรลำดับที่ของการเป็นบุตรนั้น รศ.ดร.ศุจิตรา บุญรัตพันธุ์ เป็นผู้ชี้แนะผู้วิจัยให้นำตัวแปรดังกล่าวมาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษา ซึ่งจากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยยังไม่พบว่ามี การนำตัวแปรลำดับที่ของการเป็นบุตรมาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษา และแม้ผู้วิจัยจะพยายามเทียบเคียงกับผลงานวิจัยที่ใกล้เคียงกันซึ่งเป็นการศึกษาทัศนคติ ความพึงพอใจ หรือความคิดเห็นของนักศึกษาเป็นต้น ก็ไม่พบว่ามี การศึกษาโดยใช้ตัวแปรลำดับที่ของการเป็นบุตรเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำตัวแปรลำดับที่ของการเป็นบุตรมาใช้เป็นตัวแปรอิสระตัวหนึ่งในการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษา

8) สถานภาพของครอบครัว

สำหรับตัวแปรสถานภาพของครอบครัวนั้น เกิดจากความสงสัยของผู้วิจัยเองว่านักศึกษาที่มีบิดาและมารดามีสถานภาพแตกต่างกัน เช่นมีสถานภาพสมรส หรือหย่าร้างกันเป็นต้น นั้น น่าจะมีความคาดหวังต่อการศึกษาในมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกันหรือไม่ แต่จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยยังไม่พบว่ามี การนำตัวแปรสถานภาพของครอบครัวมาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษา และแม้ผู้วิจัยจะพยายามเทียบเคียงกับผลงานวิจัยที่เป็นการศึกษาทัศนคติ ความพึงพอใจ หรือความคิดเห็นของนักศึกษาเป็นต้น ก็ไม่พบว่ามี การศึกษาโดยใช้ตัวแปรสถานภาพของครอบครัวเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำตัวแปรสถานภาพของครอบครัวมาใช้เป็นตัวแปรอิสระตัวหนึ่งในการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อมหาวิทยาลัย

2.6.3.2 การศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

1) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในเรื่องผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายนั้น ผลการวิจัยที่เป็นการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาโดยตรงนั้น พบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกันจะมีระดับความคาดหวังไม่แตกต่างกัน (ดวงใจ เขมวีรัตน์, 2548; ชมพูนุท นุคาคม, 2543; ชื่นอารมย์ ภาวะพฤติ, 2537) โดยมีรายละเอียดของผลงานวิจัย ดังนี้

ดวงใจ เขมวรัตน์ (2548) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อการจัดการศึกษา สถาบันเทคโนโลยีราชมงคล วิทยาเขตพระนคร ใน 4 ด้านคือ ด้านอาจารย์ผู้สอน ด้านบริการทางวิชาการ ด้านกิจกรรมและวิธีสอน และด้านการวัดและประเมินผล จำแนกตามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการศึกษาเป็นนักศึกษาปริญญาตรี ทุกสาขาวิชา และทุกชั้นปี จำนวน 365 คน เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา เป็นแบบสอบถามแบบประมาณค่า 5 ระดับ ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนแตกต่างกัน มีความคาดหวังต่อการจัดการศึกษาโดยรวมและรายด้านไม่แตกต่างกัน

ชมพูนุท นุคาคม (2543) ได้ศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันในเรื่องคะแนนเฉลี่ยสะสม โดยมียุทธศาสตร์เป็น นักศึกษาภาคปกติ โปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 515 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันในเรื่องคะแนนเฉลี่ยสะสม มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน

ชินอรมณ ภาระพุดิ (2537: 30-31) ได้เปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยในการพัฒนาการเรียนการสอน ในด้านการเรียนการสอน ด้านเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านการบริหาร และด้านอาคารสถานที่ ของคณะวิทยาการจัดการ วิทยาลัยครูสวนดุสิต โดยใช้ตัวแปรผลการเรียนเป็นตัวแปรอิสระ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษา คณะวิทยาการจัดการ รหัส 37 จำนวน 498 คน เป็นเพศชาย 183 คน และเพศหญิง 315 คน ผลการศึกษาพบว่า ผลการเรียนไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อสภาพแวดล้อมทั้ง 5 ด้าน เนื่องจากผลการวิจัยดังกล่าวมีเพียง 3 เล่ม ดังนั้นผู้วิจัยจึงเห็นสมควรนำตัวแปรดังกล่าวมาทำการศึกษาเพื่อทดสอบด้วย

2) แผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

การศึกษาความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยโดยใช้แผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเป็นตัวแปรอิสระนั้น ได้มีผลงานวิจัย ของ ชมพูนุท นุคาคม (2543) ซึ่งได้ศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาต่อการศึกษาโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ในสถาบันราชภัฏสวนดุสิต ในด้านหลักสูตร ด้านการจัดการเรียนการสอน ด้านสื่อและอุปกรณ์การศึกษา และด้านการประกอบอาชีพ จำแนกตามตัวแปรแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาภาคปกติ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 515 คน เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบสอบถามประมาณค่า 5 ระดับ ผลการศึกษา พบว่า นักศึกษาที่มีภูมิลำเนาแตกต่างกันในเรื่องแผนการเรียนที่จบการศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคาดหวังต่อการศึกษาโปรแกรมวิชาวิทยาศาสตร์ ไม่แตกต่างกันทั้ง 4 ด้าน แต่เนื่องจาก

ผลงานวิจัยดังกล่าวมีเพียงเล่มเดียว ดังนั้นการวิจัยในครั้งนี้จึงนำตัวแปรแผนการเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาใช้ในการศึกษาค้นคว้า

3) ประเภทของโรงเรียน

ประเภทของโรงเรียนนั้นมานิ (Mani, 1983: 28-44 อ้างถึงใน ทวีชัย วิริยะโกศล, 2541: 79) ได้ศึกษาตัวกำหนดความคาดหวังทางการศึกษาของเขาชนในประเทศอินโดนีเซียพบว่า นักเรียนเกรด 9 ที่เรียนอยู่ในโรงเรียนรัฐบาลกับโรงเรียนเอกชนมีความคาดหวังทางการศึกษาแตกต่างกัน คือนักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนราษฎร์มีความคาดหวังทางการศึกษาน้อยกว่านักเรียนที่อยู่ในโรงเรียนรัฐบาล ซึ่งการศึกษาดังกล่าวเป็นการศึกษาของต่างประเทศ ดังนั้นจึงสมควรนำมาใช้เป็นตัวแปรอิสระตัวหนึ่งในการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในกรุงเทพมหานครที่มีต่อมหาวิทยาลัยด้วย

4) ภูมิฐานะของสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

ในส่วนของการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษามหาวิทยาลัยโดยใช้ตัวแปรภูมิฐานะของสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาเป็นตัวแปรอิสระนั้น เท่าที่ผู้วิจัยได้ทบทวนวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง พบว่า มีเพียงการศึกษาของ ชมพูนุท นุคาคม (2543) ซึ่งเป็นการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาที่มีภูมิหลังแตกต่างกันในด้านภูมิฐานะของสถานศึกษา โดยมีกลุ่มตัวอย่างเป็น นักศึกษาภาคปกติ โปรแกรมวิชานิติศาสตร์ ระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1 ปีการศึกษา 2542 จำนวน 515 คน ผลการศึกษาพบว่า นักศึกษาที่มีภูมิหลังแตกต่างกันในเรื่องภูมิฐานะของสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคาดหวังไม่แตกต่างกัน แต่เนื่องจากผลการศึกษาโดยใช้ ตัวแปรภูมิฐานะของสถานศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายมาเป็นตัวแปรอิสระนั้นยังมีจำนวนน้อยอยู่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจที่จะนำตัวแปรดังกล่าวมาทดสอบด้วย

2.6.3.3 การศึกษาในช่วงมหาวิทยาลัย

1) ประเภทมหาวิทยาลัย

สำหรับการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษา โดยใช้ตัวแปรอิสระเป็นประเภทของมหาวิทยาลัยโดยแบ่งเป็น มหาวิทยาลัยของรัฐประเภทจำกัดรับที่ไม่ใช่มหาวิทยาลัยราชภัฏ และประเภทมหาวิทยาลัยราชภัฏนั้น เท่าที่ผู้วิจัยได้สืบค้นมายังไม่ปรากฏ ซึ่งเท่าที่จะสามารถนำมาเปรียบเทียบเคียงได้ก็จะเป็นการศึกษาเกี่ยวกับความพึงพอใจหรือทัศนคติของนักศึกษาที่ต่างมหาวิทยาลัยแต่ไม่ใช่การศึกษาที่ต่างประเภทมหาวิทยาลัยกัน (สุนิภา วิไลวงษ์, 2530) หรือการศึกษาที่เป็นการศึกษามหาวิทยาลัยเดียวแต่ต่างวิชาเขตกัน (ยุคล ทองตัน และคณะ, 2542) ซึ่ง

ผลการศึกษาก็ยังปรากฏพบความแตกต่างของความพึงพอใจหรือทัศนคติของนักศึกษา โดยมีรายละเอียดของงานวิจัย ดังนี้

ศุภนิภา วิไลวงษ์ (2530) ได้ศึกษาความพึงพอใจของนักศึกษาต่างมหาวิทยาลัยกัน โดยกลุ่มตัวอย่างคือ นักศึกษาจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์ และมหาวิทยาลัยศิลปากร จำนวนทั้งสิ้น 480 คน ซึ่งผลการศึกษาก็พบว่านิสิตนักศึกษาแต่ละมหาวิทยาลัยมีความพึงพอใจโดยส่วนรวมแตกต่างกัน กล่าวคือ นิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัยมีความพึงพอใจมากกว่า ในด้านห้องสมุดและศูนย์หนังสือ กับระเบียบและข้อบังคับของมหาวิทยาลัย นักศึกษามหาวิทยาลัยศิลปากรมีความพึงพอใจมากกว่า ในด้านความสัมพันธ์กับอาจารย์นั้น และนิสิตมหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์มีความพึงพอใจมากกว่า ในด้านผลการเรียนของนิสิตนักศึกษา

ชุกต ทองตัน และคณะ (2542) ได้ศึกษาเปรียบเทียบทัศนคติของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ด้านกายภาพ ด้านวิชาการ ด้านกิจกรรมนักศึกษา และด้านความสัมพันธ์กลุ่มเพื่อน โดยใช้ตัวแปรความแตกต่างของวิชาเขตเป็นตัวแปรอิสระ กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย เป็นนักศึกษาในคณะวิชาที่มีการสอนในระดับปริญญาตรี ในวิชาเขตหาดใหญ่ วิชาเขตปัตตานีและวิชาเขตภูเก็ต ที่กำลังศึกษาในภาคการศึกษาที่ 2 ประจำปีการศึกษา 2541 จำนวน 1,331 คน เครื่องมือที่ใช้ในการรวบรวมข้อมูลประกอบด้วยแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า ผลการวิจัยปรากฏว่า ทัศนคติของนักศึกษาต่อสภาพแวดล้อมของมหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์โดยรวมจำแนกตามวิชาเขตไม่แตกต่างกัน เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ พบว่า 1) ด้านกายภาพ นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิชาเขตหาดใหญ่กับวิชาเขตภูเก็ต มีทัศนคติสูงกว่านักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิชาเขตปัตตานีอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระหว่างนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิชาเขตหาดใหญ่กับวิชาเขตภูเก็ตมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน 2) ด้านกิจกรรมนักศึกษา นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิชาเขตปัตตานี มีทัศนคติสูงกว่านักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิชาเขตหาดใหญ่และวิชาเขตภูเก็ตอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระหว่างนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิชาเขตหาดใหญ่กับวิชาเขตภูเก็ตมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน 3) ด้านความสัมพันธ์กลุ่มเพื่อน นักศึกษามหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์ที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิชาเขตปัตตานีมีทัศนคติสูงกว่านักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิชาเขตหาดใหญ่อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ส่วนระหว่างนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิชาเขตหาดใหญ่กับวิชาเขตภูเก็ต และระหว่างนักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิชาเขตปัตตานีกับวิชาเขตภูเก็ตมีทัศนคติไม่แตกต่างกัน และ 4) ด้านวิชาการและด้านบริการนักศึกษา นักศึกษาที่กำลังศึกษาอยู่ที่วิชาเขตหาดใหญ่ วิชาเขตภูเก็ต และวิชาเขตปัตตานี มีทัศนคติไม่แตกต่างกัน

ซึ่งจะเห็นได้ว่า เพียงแค่ความแตกต่างของมหาวิทยาลัย โดยยังไม่ได้แตกต่างกันในเรื่องประเภทมหาวิทยาลัย ก็ยังพบความแตกต่างของความพึงพอใจ และแม้การศึกษาที่ใช้ความแตกต่างของวิชาเขตเป็นตัวแปรอิสระจะไม่พบความแตกต่าง แต่เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน โดยการเปรียบเทียบเป็นรายคู่ก็ยังพบความแตกต่าง ดังนั้นการศึกษาเรื่องความคาดหวังของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในกรุงเทพมหานครต่อมหาวิทยาลัยนั้น ผู้วิจัยจึงเห็นสมควรที่จะนำประเด็นของประเภทมหาวิทยาลัยมาทำการศึกษาค้นคว้าเป็นอย่างอื่น

2) ระดับชั้นปี

สำหรับการศึกษาโดยใช้ตัวแปรด้านความแตกต่างของชั้นปีเป็นตัวแปรอิสระนั้น จากการศึกษาถึงผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้นปรากฏว่า ผลการวิจัยพบว่า นักศึกษาชั้นปีต่างกันมีความคาดหวังแตกต่างกัน โดยชั้นปีที่ 1 มีความคาดหวังสูงกว่าชั้นปีอื่นๆ (ประสงค์ จันทองจีน, 2525) แต่ก็มีผลงานวิจัยที่พบว่าระดับชั้นของนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังของนักศึกษา (จีนฮารมณั ภาระพฤติ, 2537) ดังตัวอย่างต่อไปนี้

ประสงค์ จันทองจีน (2525) ได้ศึกษาถึงทัศนคติและความคาดหวังของนิสิตจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย จำนวน 1,600 คน โดยสุ่มตัวอย่างจากนักศึกษาทุกชั้นปี ซึ่งผลการศึกษาพบว่า นิสิตชั้นปีที่ 1 มีทัศนคติและความคาดหวังในเรื่องต่างๆ อันได้แก่ ทัศนคติและความคาดหวังของนิสิตที่มีต่อมหาวิทยาลัย, ต่อนิสิตจุฬา, ต่อสโมสรนิสิต, ต่อกิจกรรมนิสิต, ต่อบริการของมหาวิทยาลัย, ต่อสภาพเศรษฐกิจของประเทศ, ต่อสภาพสังคมของประเทศ และทัศนคติและความคาดหวังต่อสภาพการปกครองและการเมืองของประเทศสูงกว่าชั้นปีอื่นๆ ยกเว้นทัศนคติและความคาดหวังเรื่องอาจารย์ผู้สอน อาจารย์ที่ปรึกษาที่นิสิตชั้นปีที่ 4 มีความคาดหวังมากที่สุด

จีนฮารมณั ภาระพฤติ (2537: 30-31) ได้เปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อสภาพแวดล้อมที่เอื้ออำนวยในการพัฒนาการเรียนการสอน ในด้านการเรียนการสอน ด้านเพื่อน ด้านกิจกรรมนักศึกษา ด้านการบริหาร และด้านอาคารสถานที่ ของคณะวิทยาการจัดการ วิทยาลัยครุสวนดุสิต โดยใช้ตัวแปรระดับชั้นของนักศึกษาเป็นตัวแปรอิสระ กลุ่มตัวอย่างเป็นนักศึกษาคณะวิทยาการจัดการ รหัส 37 จำนวน 498 คน ผลการศึกษาพบว่า ระดับชั้นของนักศึกษาไม่มีความสัมพันธ์กับความคาดหวังต่อสภาพแวดล้อมทั้ง 5 ด้าน

ดังนั้นในการศึกษานี้ผู้วิจัยจึงมีความสนใจเรื่องระดับชั้นปีที่จะนำมาเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาค้นคว้า แต่เนื่องจากการเก็บข้อมูลของผู้วิจัยนั้นเป็นการเริ่มเก็บข้อมูลในช่วงต้นเดือนมิถุนายนซึ่งนักศึกษาชั้นปีที่ 1 เพิ่งเข้ามาศึกษาอาจจะไม่สามารถตอบในส่วนของความพึงพอใจต่อมหาวิทยาลัยได้ (เพราะเพิ่งเข้ามาศึกษา) ดังนั้นผู้วิจัยจึงศึกษาเฉพาะนักศึกษาชั้นปีที่ 2, ชั้นปีที่ 3 และชั้นปีที่ 4 เท่านั้น

3) ลักษณะการมาเรียน

สำหรับที่มาของการนำตัวแปรลักษณะการมาเรียนมาใช้ในการเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษานั้น เกิดจากความสนใจของผู้วิจัยเองว่า นักศึกษาที่มีพฤติกรรมการมาเรียนต่างกัมนั้นจะมีความแตกต่างกันในเรื่องระดับความคาดหวังต่อมหาวิทยาลัยหรือไม่ ผนวกกับการที่ผู้วิจัยยังไม่พบว่ามี การนำตัวแปรดังกล่าวมาใช้ ในการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำตัวแปรลักษณะของการมาเรียนมาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของนักศึกษาด้วย

4) เวลาในการนั่งเรียน

สาเหตุที่ผู้วิจัยนำตัวแปรเวลาในการเข้าห้องเรียนมาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในกรุงเทพมหานครต่อมหาวิทยาลัยนั้น เกิดจากความสงสัยของผู้วิจัย ว่า นักศึกษาที่มีระยะเวลาในการนั่งเรียนในห้องเรียนที่แตกต่างกัมนั้นจะมีความแตกต่างกันในระดับความคาดหวังที่มีต่อมหาวิทยาลัยหรือไม่ ซึ่งจากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้น ผู้วิจัยยังไม่พบว่ามี การศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาหรือเรื่องที่เกี่ยวข้องกัน โดย นำตัวแปรเวลาในการเข้าห้องเรียนมาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงมีความสนใจในการนำตัวแปรเวลาในการเข้าห้องเรียนมาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ที่มีต่อมหาวิทยาลัยด้วย

5) ลักษณะการนั่งเรียน

สำหรับตัวแปรลักษณะการนั่งเรียนของนักศึกษานั้น เป็นตัวแปรที่เกิดจากการเสนอแนะของอาจารย์คณะกรรมการวิทยานิพนธ์ ที่เสนอแนะว่านักศึกษามีลักษณะการนั่งเรียนต่างกันอาจจะมี ความคาดหวังที่แตกต่างกันหรือไม่ เช่นระหว่างนักศึกษาที่ระหว่างนั่งเรียนมีอาการใจลอยเป็นบางครั้ง, ใจลอยอยู่เสมอๆ และนักศึกษาที่ตั้งใจฟังขณะอาจารย์สอนตลอดชั่วโมงเรียน ซึ่งจากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องนั้นปรากฏว่ายังไม่พบว่ามี การนำตัวแปรลักษณะการนั่งเรียนมาใช้เป็นตัวแปรในการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำตัวแปรลักษณะการนั่งเรียนมาใช้ในการศึกษาด้วย

6) ลักษณะการพักอาศัยระหว่างเรียน

สำหรับตัวแปรลักษณะการพักอาศัยระหว่างเรียนนั้น รศ.ดร.สุจิตรา บุญרכתพันธุ์ เป็นผู้เสนอแนะผู้วิจัยให้นำตัวแปรดังกล่าวมาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษา แต่จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยยังไม่พบว่ามี การนำตัวแปรดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษา และแม้ผู้วิจัยจะพยายาม

เทียบเคียงกับผลงานวิจัยที่เป็นการศึกษาทัศนคติ ความพึงพอใจ หรือความคิดเห็นของนักศึกษาเป็นต้น ก็ไม่พบว่ามีการศึกษาโดยใช้ตัวแปรลักษณะการพักอาศัยระหว่างเรียนเป็นตัวแปรอิสระในการศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำตัวแปรลักษณะการพักอาศัยระหว่างเรียนมาใช้เป็นตัวแปรอิสระตัวหนึ่งในการศึกษาเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาด้วย

7) การเล่นเกมกีฬา

สำหรับที่มาของการนำตัวแปรการเล่นเกมกีฬาของนักศึกษา มาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบกับระดับความคาดหวังของนักศึกษานั้น เกิดจากการเสนอแนะของ รศ.ดร. สุจิตรา บุญรัตพันธุ์ ซึ่งจากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้งที่เป็นความคาดหวังของนักศึกษาโดยตรง หรือที่เป็นเรื่องใกล้เคียงก็ยังไม่พบว่ามีหรือนำตัวแปรการเล่นเกมกีฬาของนักศึกษามาใช้เป็นตัวแปรอิสระ ดังนั้น ผู้วิจัยจึงนำตัวแปรการเล่นเกมกีฬาของนักศึกษามาใช้เป็นตัวแปรอิสระตัวหนึ่งด้วย

8) การร่วมกิจกรรมนักศึกษา

สาเหตุที่ผู้วิจัยนำตัวแปรการร่วมกิจกรรมนักศึกษามาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการเปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษานั้น เกิดจากการเสนอแนะของ รศ.ดร. สุจิตรา บุญรัตพันธุ์ ว่าสมควรนำตัวแปรดังกล่าวมาใช้ในการศึกษาครั้งนี้ด้วย ซึ่งจากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยยังไม่พบว่ามีหรือนำตัวแปรการร่วมกิจกรรมนักศึกษามาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาเปรียบเทียบกับระดับความคาดหวังของนักศึกษา ดังนั้นจึงเป็นสาเหตุให้ผู้วิจัยนำตัวแปรการร่วมกิจกรรมนักศึกษามาใช้เป็นตัวแปรอิสระในการศึกษาครั้งนี้ด้วย

2.6.3.4 ความคาดหวังในอนาคต

1) ความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน

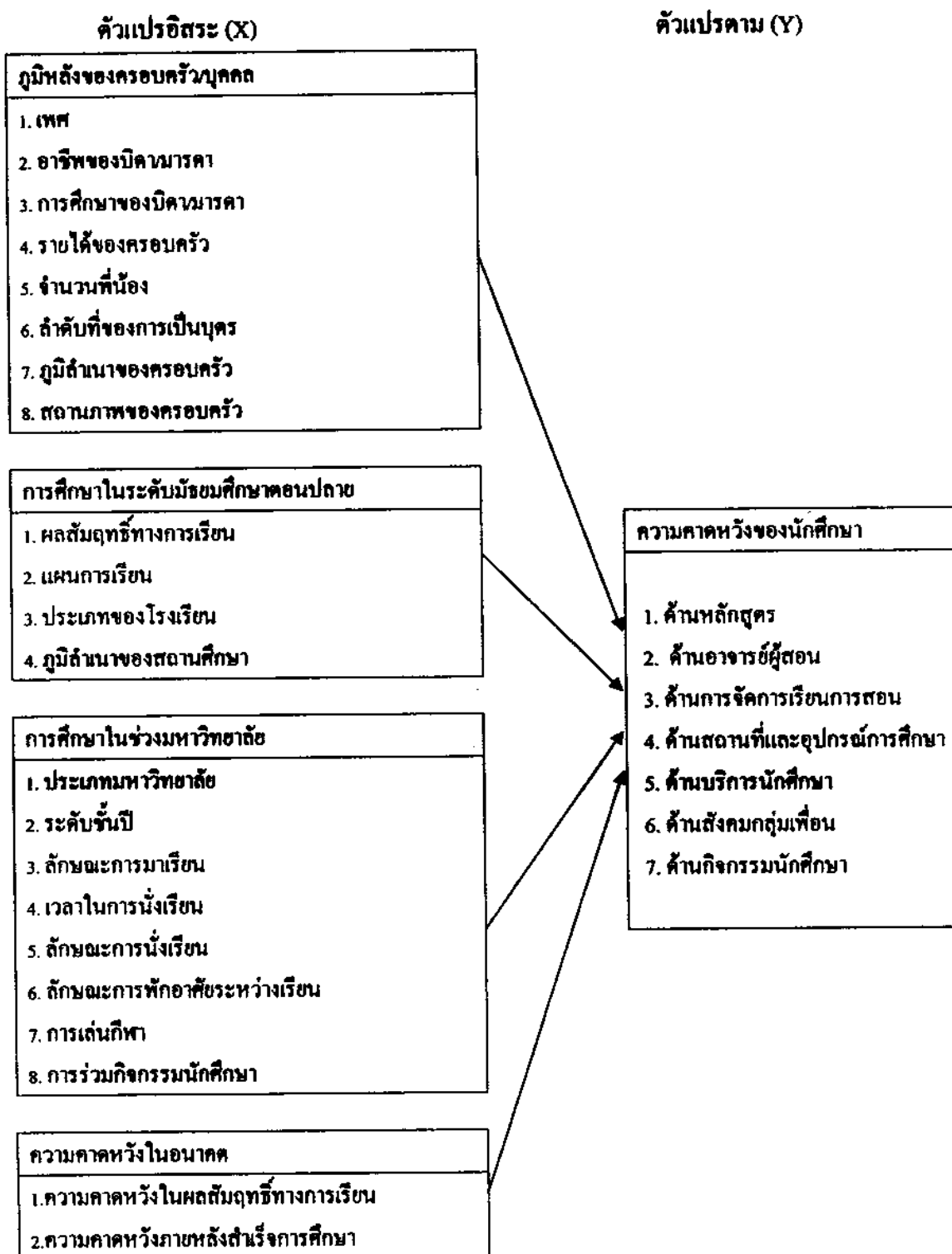
จากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ไม่ว่าจะเป็นการศึกษาความคาดหวังของนักศึกษาที่มีต่อมหาวิทยาลัยโดยตรง หรือที่เป็นเรื่องใกล้เคียงกันเช่นเป็นการศึกษาทัศนคติ ความพึงพอใจ หรือความคิดเห็นของนักศึกษานั้น ผู้วิจัยยังไม่พบว่ามีหรือนำตัวแปรความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาใช้เป็นตัวแปรอิสระ แต่เนื่องจากผู้วิจัยเกิดความสงสัยว่า นักศึกษาที่มีความคาดหวังต่อผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนที่แตกต่างกันนั้นจะมีระดับความคาดหวังต่อมหาวิทยาลัยที่แตกต่างกันหรือไม่ ดังนั้นผู้วิจัยจึงได้นำตัวแปรความคาดหวังในผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนมาใช้เป็นตัวแปรอิสระด้วย

2) ความคาดหวังภายหลังสำเร็จการศึกษา

การศึกษาในเรื่อง ความคาดหวังของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ในกรุงเทพมหานครต่อมหาวิทยาลัย โดยใช้ตัวแปรความคาดหวังภายหลังสำเร็จการศึกษาของนักศึกษานั้น เกิดจากความสนใจของผู้วิจัยว่า นักศึกษาที่มีความคาดหวังภายหลังสำเร็จการศึกษาที่แตกต่างกันนั้นจะมีความคาดหวังที่แตกต่างกันหรือไม่ ซึ่งจากการศึกษาผลงานวิจัยที่เกี่ยวข้องทั้ง โดยตรงและเรื่องที่เกี่ยวข้องกันนั้น ไม่พบว่ามีงานนำตัวแปรความคาดหวังภายหลังสำเร็จการศึกษามาใช้ในการศึกษาเปรียบเทียบกับระดับความคาดหวังของนักศึกษา ดังนั้นผู้วิจัยจึงนำตัวแปรความคาดหวังภายหลังสำเร็จการศึกษามาใช้เปรียบเทียบความคาดหวังของนักศึกษาสาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ที่มีต่อมหาวิทยาลัยด้วย

2.7 กรอบแนวคิดในการวิจัย

หลังจากที่ผู้วิจัยได้ศึกษาวรรณกรรมที่เกี่ยวข้องแล้ว ทำให้ผู้วิจัยสามารถกำหนดกรอบแนวคิดในการวิจัย ดังแสดงในภาพที่ 2.2

ภาพที่ 2.2: กรอบแนวคิดในการวิจัย